

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 26.000

Letna inozemstvo Lir 40.000

Letna inozemstvo, USA dol. 30

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXVII. - Štev. 3 (1834)

Gorica - četrtek, 17. januarja 1985 - Trst

Posamezna številka Lir 600

Mahnijeve zasluge za Cerkev na Hrvaškem

Naši slovstveni zgodovinarji poznajo Antona Mahniča v glavnem le po tem, da je izdal revijo »Rimski katolik« in da je strogo obsodil nekatere pesmi Simona Gregorčiča. Ne omenjajo pa, kako ogromno delo je opravil za ustanovitev in razširjenost katoliških društev na Hrvaškem. Verski list »Glas koncila« prinaša dne 9. decembra poročilo o predavanju, ki ga je imel dr. Stanko Vitković v Hrvaškem književnem društvu sv. Cirila in Metoda. Povedal je naslednje:

Utemeljitelj in prvi pospeševatelj katoliškega gibanja na Hrvaškem je bil krški škof Anton Mahnič. Pred imenovanjem za škofa na otoku Krku je bil bogoslovni profesor v Gorici, kjer je odločno nastopal proti tedanjemu liberalizmu zlasti s svojimi članki v listu »Rimski katolik«. Močni nasprotniki so skušali preprečiti njegovo delo in so prek avstrijskih oblasti uspeli, da je bil leta 1897 imenovan za škofa majhne in revne otoške škofije. Pričakovali so, da bodo že skromne razmere same omejevale njegovo delovanje, zlasti še, da kot Slovenec in strogo rimsko orientiran, ne bo imel smisla za glagoljško bogoslužje na Krku. V resnici pa je postal pospeševatelj glagolice in iz malega Krka je razgibal vso hrvaško katoliško javnost.

Po Mahničevem mnenju je posebna naloga katoliških laikov (z imenom laik navadno označujemo vernika, ki ni duhovnik ali redovnik) »prinesiti Kristusa in njegov evangelij v znanost in umetnost, v javno upravo in šole, v parlament in zakonodajo, v politiko in mednarodne odnose« (Hrvatska straža 1., Krk 1903).

V prvih letih škofovske službe je Mahnič pozorno preučeval verske, politične in kulturne razmere na Hrvaškem. Potem je leta 1903 ustanovil trimesečni »Hrvatska straža«, ki je sprva izhajal na Krku, potem v Senju in končno na Reki. Prvi urednik je bil Ante Alfierić. List je bil namenjen študentom, bodočim intelektualcem. Mahnič je na Krku osnoval lastno tiskarno, v kateri je tiskal dvomesečnik za ekonomijo in kulturo »Pučki prijatelj«, mesečnik »Presveta Evharistija« in številne druge publikacije.

ORGANIZACIJE NA DUNAJU, V GRADCU IN INNSBRUCKU

V jeseni leta 1902 je Mahnič poslal na Dunaj nadaljevat študij mladega duhovnika Ivana Butkovića s posebno nalogo, da tam zbira hrvatske katoliške akademike. Ze 12. maja 1903 je bil na Dunaju občni zbor društva hrvaških katoliških akademikov. Društvo si je privzelo ime »Hrvatska«. Dejstvo je, da so se mnogi mladi ljudje navdušili za odločne Mahničeve zahteve. Terjal je solidno kulturno formacijo, poznanje filozofije in teologije ter življenje v duhu evangelija. Zanimivo je, da je našel mnogo več razumevanja med mladimi ljudmi kot med škofi in duhovniki. Katoliška vseučiliška društva mladih Hrvatov so bila kmalu ustanovljena tudi v Gradcu in Innsbrucku.

Konec leta 1905 je na Dunaju izšla prva številka mesečnika »Luč«. Ta časopis je izhajal do začetka druge svetovne vojne. Za nalogo si je postavil organiziranje katoliške mladine, vaditi mlade za publicistično delo in osvajati hrvaško javno mnenje za katoliško gibanje.

SESTANEK NA TRSATU IN USTANOVITEV »DOMAGOJA«

Leta 1906 je škof Mahnič s svojimi mladimi sodelavci, zlasti iz dunajskega društva »Hrvatska«, organiziral na Trsatu od 21. do 24. oktobra prvi sestanek katoliških dijakov. Na sestanku so postavili temelje za vse delovanje na Hrvaškem. Eden najvažnejših sklepov je bil, naj se ustanovi katoliško akademsko društvo v Zagrebu. Ustanovljeno je bilo 28. aprila 1907 z imenom »Domagoj«. Domagojevci so začeli zbirati katoliške dijake po vseh hrvaških srednjih šolah. Navajali so mlade ne samo na versko življenje, ampak tudi da se trudijo za socialno pravičnost v

duhu katoliškega socialnega nauka.

Iz »Domagoja« je izšla vrsta sposobnih ljudi, brez katerih si ni mogoče misliti katoliško javno življenje do začetka druge svetovne vojne na Hrvaškem. To so bili: Petar Rogulja, Rudolf Eckert, Stjepan Markulin, Petar Grgec, Ljubomir Maraković, Avelin Cepuljić, Josip Andrić, Velimir Deželić, Juraj Ščetinac, Mario Matulić, Djuro Ljubić, Djuro Sudeta, Mate Ujević, Ivan Merz, Zvonimir Remeta in mnogi drugi.

Skupaj z »Zborom« zagrebških bogoslovcov je »Domagoj« organiziral zelo uspešne sestanke hrvaških in slovenskih katoliških študentov v Zagrebu leta 1907. V teku istega leta so bili pokrajinski sestanki v Djakovu, Travniku, Splitu in na Trsatu. Na sestanku v Splitu leta 1908 se je zbralo nad 800 študentov. Leto kasneje so v Zagrebu ustanovili »Hrvatski katoliški djački savez« (Hrvaška katoliška dijaška zveza). Poleg že omenjenega mesečnika »Luč« so začeli izhajati še drugi listi za mladino: »Mladost«, »Krijes«, »Proljetno cvijeće«, »Za vjeru i dom«.

EDINSTVENO STAREŠINSTVO

Da bi gibanju zagotovil enotnost in trajnost, je Mahnič osnoval starešinstvo (seniorat). V starešinstvo so vstopili katoliški izobraženci, ki so se formirali in utrdili v študentskih društvih. Starešinstvo je dobilo nalogo, da bedi nad celotnim gibanjem in da predlaga nove pobude. Starešinstvo je bilo pri svojem delovanju popolnoma svobodno, škofje so le po duhovniku vsake poedine organizacije čuli nad versko in moralno integriteto gibanja.

Ob začetku prve svetovne vojne je šlo gibanje 6 univerzitetnih, 10 bogoslovnih, 41 srednješolskih in 60 društev za vaško mladino. Na čelu gibanja je bilo 150 starešin. Gibanje je izdajalo en dnevnik, 5 tednikov, 3 štirinajstdnevne, 14 mesečnikov in večje število dvomesečnikov. Začetek prve svetovne vojne je gibanju zadal težak udarec. Splošna mobilizacija je zajela vse moške v starosti od 18. do 60. leta in jih vrgla v vojni metej. Vrste gibanja so se hitro razredčile in delovanje je popolnoma prenehalo.

Tako dr. Stanko Vitković. Predavatelj je potem govoril o orlovski telovadni organizaciji, ki je zajela skoraj vso hrvaško katoliško mladino. Orlovska organizacija je prišla iz Češkoslovaške v Slovenijo, iz Slovenije pa na Hrvaško. Orlovska organizacija je zatrl kralj Aleksander.

Molitev sv. očeta za Latinsko Ameriko

V deželah Latinske Amerike so se začele priprave na 500-letnico, kar se je z odkritjem Amerike začela evangelizacija te celine. Trajale bodo osem let.

Sv. oče je ob lanskih slovesnostih na olimpijskem stadionu mesta Santo Domingo v Dominikanski republikli zmolil posebno molitev, ki jo bodo v prihodnjih letih ponavljali v deželah Latinske Amerike. Glasi se:

Najsvetejša Marija, Mati naše Amerike, po oznanjevanju evangelija so naši narodi spoznali, da so med seboj bratje in da si ti brezmadežna in polna milosti.

S sinovsko gotovostjo vemo, da je v tvojih ušesih evangelijsko oznanilo, da je na tvojih ustnicah hvalnica, da je v tvojih rokah Bog, ki je postal otrok, da je v tvojem srcu križ Kalvarije, da je na tvojem čelu luč in ogenj Svetega Duha in pod tvojimi nogami premagana kača.

Naša najsvetejša Mati, v tem času nove evangelizacije, prosí za nas Odrašenika, ki naj nas reši greha in vsega, kar nas usuje; naj nas druži z vezjo zvestobe do Cerkev in Pastirjev, ki nas vodijo.

Pokaži, o Mati, ljubezen do ubogih, do tistih, ki trpijo in do tistih, ki iščejo kraljestvo tvojega Sina.

Podpiraj naše napore, da bi gradili celino upanja in solidarnosti v resnici, pravico in ljubezni.

V naši slovenski zgodovini so bili vedno kulturniki tisti, ki so odločilno vplivali na usodo našega naroda. Drugod so bili politiki ali vladarji, pri nas pa kulturniki.

Začelo se je s Primožem Trubarjem in Jurijem Dalmatinom, se nadaljevalo z Valentinom Vodnikom in njegovo Ilirijo ter Francetom Prešernom, ki se je postavil po robu Stanku Vrazu, ko je ta hotel, naj bi Slovenci prevzeli kot književni jezik hrvaščino. Odločilno je v ta problem posegel tudi Fran Levstik. Za njim Ivan Cankar, danes pa številni sodobni kulturniki v Sloveniji. Najprej je šlo za proslula »skupna programska jedra«, ki so jih politiki, tj. partija, že sprejeli, a so se odločno postavili po robu kulturniki, pisatelji, pesniki, prosvetni delavci. In »jedra« so umaknili s šolskega programa.

MACEHOVSKO RAVNANJE S KMETI

Sedaj pa so začeli kritično segati v samo zgodovino OF in revolucije, kakor tudi v polpreteklost, to je v čas po zadnji vojni in zmagovite revolucije. Tako npr. priča Bojan Stih v Novi reviji: »Kmetje so bili živa sila narodnoosvobodilnega boja. Žal pa se je uradna politika po letu 1945 nekajkrat zapletla v konflikt z živo silo revolucije. Mislim na odkup, na pretirane posege agrarne reforme, na davčno politiko. Stalinova kmečka politika je bila močno navzoča v naši praktični politiki po letu 1945. Vplivi Lenina in Stalinove doktrine so bili tako močni, da je marsikateri pošten revolucionar videl v kmetu bodočega izdajalca revolucije. Zato so se počjavljali absurdi (nesihisli). Na primer, v Dalmaciji so okoli leta 1950 predpisali žitni odkup. Davčne uprave niso hotele sprejemati oliv. In kmetje so začeli sekati oljke ter sejati žito, ker je obveljalo načelo žitnega odkupa. Zaman so kmetje rotili komunalne oblasti, da bi sprejemali olive namesto žitnega zrnja. Spominjam se besed nekega visokega funkcionarja, ki je takrat rekel: "Vprašanje je, ali ima Lenin prav ali ne. Lenin je rekel, pa tudi Stalin, da je treba odkupovati žitarice in nikdar ni govoril o odkupu olja." Vidite, zaradi takega bedaka so nastale kamnite planjave, na katerih ni raslo ne žito ne oljke. To so stvarna zgodovinska dejstva. Revolucija je vrgla na površje ljudi, ki so bili strokovno in metodološko nepripravljeni in premalo izobraženi, da bi lahko vodili gospodarstvo. Imeli pa so ti ljudje moč v občinah, v republikah in tudi v Federaciji. Dokumenti, ki jih že poznamo, povedo, da sta bila neznanje in neumnost

zelo vplivna politična faktorja.« (Nova revija 31/32). Kaj pa povojni pokol tako velikega števila intelektualcev in strokovnih delavcev?

NEOSPOBNI GOSPODARJI

Priznavajo torej napake iz preteklosti, ki se pa še nadaljujejo in so spravile jugoslovansko gospodarstvo na rob propasti. V Montanellijevem dnevniku »Il Giornale« sem nekoč bral članek z naslovom: »Dobri revolucionarji slabi gospodarji.« V članku je bilo govora o Sukarnu v Indoneziji in Nkrumahu v Afriki, a bi lahko obrnili pripoved tudi na revolucionarje in gospodarje v povojni FLR Jugoslaviji. Z imeni si še ne upajo na dan, a bo prišlo tudi do tega in tedaj bomo videli, kako bodo na novo premerili nekatere »nezmotljive« veličine revolucije in povojne dobe v Sloveniji in v Jugoslaviji.

PRESENETLJIVA UDELEŽBA NA POSVETU V CANKARJEVEM DOMU

Slovenski kulturniki v matični Sloveniji so se zavedeli tudi ogroženosti, kateri je izpostavljen sam obstoj slovenskega naroda in sedanji Jugoslaviji. Vsled tega je Društvo slovenskih pisateljev sklicalo v sredo 9. in v četrtek 10. januarja posvet »O slovenskem narodu in slovenski kulturi«.

Organizatorji so ostali presenečeni zaradi odziva, ki ga je srečanje dobilo med ljubljancami. Prišlo jih je toliko, da so se pred začetkom iz male dvorane preselili v srednjo dvorano Cankarjevega doma. Ker je tudi ta bila premajhna, so udeleženci sledili razgovoru po Tv zaslonu v mali dvorani in tudi po hodnikih. Računajo, da se je srečanja udeležilo kakih tri tisoč oseb. Srečanje, njegova tematika in veličanska udeležba pričajo, da v Sloveniji raste narodna zavest in čut odgovornosti do slovenske kulture. Zahvaliti se pa moramo ne partiji in njenemu vodstvu, ampak Društvu slovenskih pisateljev, to je slovenskim kulturnikom.

TRI ZGOČA VPRAŠANJA

Pri obeh večerih so nastopili številni govorniki in se lotili številnih vprašanj. Töne Partijič, ki je predsedoval srečanju, se je med drugim dotaknil treh vprašanj, ki danes vznemirjajo slovensko kulturno javnost: dachauski procesi, Goli otok in pokol domobrancev. Dejal je, da pisatelji ne prepovedujejo knjig, ampak jih pišejo, prepoveduje jih država oziroma javni tožilec, na srečo pa je tega v Sloveniji manj, če-

ravno imamo tudi mi prepovedano dramo, in to brez vsake potrebe že dvajset let (Partlič ni povedal katero, verjetno pa gre za Rožančevo Toplo gredo). Če oblast, Socialistična zveza, cziroma še OF in Partija niso pravočasno, jasno in nedvoumno spregovorile o Golem otoku, dachauskih procesih, roški likvidaciji domobrancev, bi morali pisateljem izreči priznanje, da so te teme odprli, načeli in legalizirali, seveda na literaren način. Zamolčana resnica ne more biti ne objektivna ne neobjektivna. Politične organizacije bi se morale zamisliti, zakaj ta trenutna vprašanja ne tečejo znotraj ZK ali SZDL. Zeleti si priti na čisto še zdaleč ne pomeni razvrednotenja revolucije. Zato gre Torkarju, Hofmanu, Zupanu, Kocbeku prej pohvala, kot črna pika v znameniti »beli knjigi« hrvaškega CK, ki ji je botroval Stipe Suvar. Iskati sovražnike ljudstva med pisatelji je burka, stara že tisoč let.

NASTOP PISATELJA BORISA PAHORJA

Izmed številnih drugih posegov naj omenimo samo še poseg zamejskega pisatelja Borisa Pahorja, ki so ga z nastopom v Cankarjevem domu nekako molče rehabilitirali. Boris Pahor je med drugim govoril o enotnem slovenskem kulturnem prostoru ter povezanosti Slovencev v zamejstvu z matično domovino in o razlikah pri podpori zamejcev glede na njihovo usmerjenost. (Slovenija podpira le Slovence pod »krovno organizacijo«), oziroma o tem, da je matica reševala vprašanje naroda predvsem ideološko. To pa je osnovna tragika Slovencev v zamejstvu.

»Gre za tisto ideološko ocenjevanje kategorije naroda, ki se je uveljavilo potem, ko je osvobodilni boj nehal biti izraz koalicijskega vodstva in postal sestavni del balkanskega krila svetovne revolucije. Takrat se je nehala začetna izvirnost slovenske vstaje, odpravljena je bila možnost nastanka pristno slovenskega socializma, ki bi, v povezavi z drugimi jugoslovanskimi narodi, izoblikoval neko samosvojo obliko nove moderne družbe v srednjeevropskem prostoru.«

Boris Pahor je citiral mnenje Adriana Guerre, direktorja Centra za stike s tujino PCI, da je stari internacionalizem mrtev in pokopan, da pa se novi internacionalizem lahko rodi samo na podlagi priznanja in bogatenja narodnih vrednot. A če je »domači internacionalizem« s svojim odrekanjem zavestnemu narodnemu osebk ne smiselni v jugoslovanskem okviru, je takšno gledanje še vse drugače škodljivo, če ga prenesemo na slovensko naseljena ozemlja, ki so zunaj matične države.« Na kulturnem področju je kot protiutež levi SKGZ nastala katoliška krovna organizacija SSO, ki pa je povečini amaterska, ki nima svojega dnevnika, med obema: levičarsko in katoliško krovno organizacijo pa ni vmesnega prostora za poglede, ki se od njih ločujejo.

Boris Pahor je menil, da je danes nujno, da se o slovenski problematiki, tudi naši onkraj mej, moško razpravlja. Zamejcem je potreben širši dialog: naše prihodnosti, je dejal Pahor, ne morejo rešiti le okteti in pevski zbori. Nehati moramo z zavračanjem človeka zato, ker misli drugače ali hodi k maši, saj ne rešujemo ne rdeče zastave ne nekega razreda, ampak narodni osebek. Da pa je ta v nevarnosti, ni potrebno več dokazovati.

Zaključiti smem: Slovenski kulturniki so skupaj s komunistično partijo izvedli revolucijo na Slovenskem, vsled tega je prav, da si sedaj izprašujejo vest, kam so oni in Partija privedli slovenski narod in slovensko kulturo. Čakamo, kdaj bo do tega prišla tudi Partija.

K. Humar

Novi pronuncij v Beogradu

Papež Janez Pavel II. je imenoval za novega pronuncija Apostolskega sedeža v Jugoslaviji nadškofa Francesca Colasuono. Novi pronuncij je Italijan, govori pa še angleško, francosko, nemško in špansko. Doktoriral je iz kanonskega prava. V diplomatski službi Vatikana je od leta 1968, do leta 1962 pa je delal v vaticanskem državnem tajništvu. Zatem je bil v diplomatskem predstavištvu Ap. sedeža v ZDA, nato pa apostolski delegat v Mozambiku in pronuncij v Zimbabveju.

Kot predstavnik Apostolskega sedeža v Jugoslaviji bo našel nekatere težke probleme, v Hercegovini Medjugorje, v Sloveniji škofa Grmiča. Zelimo, da bi imel srečno roko in bi našel primerne rešitve tema dvema in drugim problemom Cerkev v Jugoslaviji.

Iz srca se ti zahvaljujemo za dar vere in s teboj slavimo Očeta usmiljenja po tvojem Sinu Jezusu Kristusu v Svetem Duhu. Amen.

Nočejo se srečati s papežem

Nizozemski Judje ne bodo šli na srečanje s papežem, ko bo letos maja obiskal do deželo, če Vatikani ne bo priznal države Izrael in če ne bo obžaloval dveh tisočletij antisemitizma v Cerkvi ter molka o nacističnemu pokolu Judov. Za ta sklep je glasovalo 12 njihovih predstavnikov, 11 pa jih je bilo proti.

Sovjetsko odlikovanje kardinalu

Letonska je danes ena izmed republik Sovjetske zveze; glavno mesto je Riga. Od prve do druge svetovne vojne je bila samostojna republika, leta 1940 jo je zasedla sovjetska armada in je bilo konec njene neodvisnosti. Prebivalstvo spada k baltški jezikovni skupini; po veri so večinoma protestantje, je pa tudi lepa manjšina katoličanov (skoro pol milijona na manj kot dva milijona prebivalcev). Škofiji sta dve, Riga in Liepaja, toda samo Riga ima svojega škofa, ki je sedaj Julians Vaivods, star 89 let.

■ Na progi, ki veže etiopsko prestolnico Adis Abebo s pristaniščem Džibutijem ob Rdečem morju je prišlo do hude železniške nesreče. Vlak, prenatrpan s potniki, je strmoglavil v prepad, pri čemer je izgubilo življenje 415 oseb, 553 pa jih je bilo ranjenih.

Primorski slovenski biografski leksikon

10. snopič - II. knjiga

V zbirki Goriške Mohorjeve družbe za leto 1985 je redno izšel 10. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona (PSBL). Od 7. snopiča dalje ureja leksikon Martin Jevnikar. Snopič obsega 160 strani in vsebuje okoli 260 gesel (Martelanc-Omersa). Pod črko M je v tem snopiču obdelanih še kakih 190 imen, pod N jih je skupno 45, pod O le 24, ostalo pride v naslednji snopič. Sodelavcev je tokrat 53. Polovica jih deluje v zamejstvu, druga polovica v matični domovini, dva sodelavca sta iz zdomstva. Največ imen sta obdelala Martin Jevnikar (okoli 50) in Branko Marušič (okoli 40). Nad 10 gesel sta prispevala Zorko Harej in Marko Vuk. Več gesel je napisal Božo Zuanella, edini sodelavec iz Benečije. Drugi imajo po nekaj gesel, nekateri tudi po eno samo.

Ne bi ponavljali, kolikšnega pomena je izhajanje PSBL, nadvse koristnega in dragocenega vira za vse tiste, ki se in ki se bodo ukvarjali s preteklo in sedanjo primorsko stvarnostjo, saj je bilo to že večkrat in marsikje povedano.

V zvezi z vsebino naj navedemo nekaj imen: narodopisec Milko Matičetov, skladatelj in slavist Pavle Merku, skladatelj Vasilij Mirk, goriški nadškof in poznejši kardinal Jakob Missia, umetnostni zgodovinar in pesnik Vojeslav Molč, akad. slikar in grafik Zoran Mušič, zdravnik Anton Muznik, znan predvsem iz Pregljevih del, akad. kipar Negovan Nemec, literarni zgodovinar Anton Ocvirk. Največ gesel je s področja likovne, besedne in glasbene umetnosti, sledijo politika, gospodarstvo, razne znanosti in splošna kultura. Kot zanimivost velja omeniti, da je v snopiču 15 gesel z značilnim goriškim priimkom Marušič, seveda v različnih oblikah in iz različnih obdobij, od 17. stol. do naših dni. Manjka Franjo Marušič, eden od štirih bazoziških junakov. Žal se rado zgodi, da kako ime izpade. To velja tudi za prejšnje snopiče. Pri tako široko zasnovanem delu so te in podobne pomanjkljivosti skoraj neizbežne. Popraviti jih bo mogoče šele v dodatnem zvezku ob koncu celotnega dela.

Kdor pobliže sledi nastajanju našega leksikona, ve, da delo z njim ni lahko in da terja veliko truda, žrtev in dobre volje. Posamezna gesla imajo dolgo in včasih zanimivo pot, preden dokončno pristanejo v tiskarni in preden dobijo svoje mesto v knjigi. Večina sodelavcev živi na primorskem ozemlju, na tej in na oni strani meje, nekaj jih živi v Ljubljani in še kje. Delovna središča so nekako tri: tržaško za urednikom, goriško in novogoriško. Sodelavci se sestanejo vsaj enkrat v letu, da pregledajo delo, ki jih čaka. Z leksikonom se ukvarjajo v glavnem med svojim prostim časom, saj so njihovi poklici najrazličnejši, o čemer pričča seznam na hrbtni strani publikacije. Velikokrat imajo težave pri iskanju virov: za en sam na videz nepomemben podatek so potrebne poti in pisarjenja na levo in desno. To in še marsikaj drugega bi bilo najbrž treba upoštevati, kadar se pri prelistavanju leksikona porajajo kritične pripombe. Neenotnost imenu je npr. število stolpcev večje kot pri drugem, pomembnejšem, tu so omejenjene navedbe, tam so izpuščeni važni podatki ipd. — je gotovo eden možnih očitkov. Slog tako številnih piscev je pač različen, enako tudi razpoložljivo gradivo. Prikaz posameznih osebnosti in dogodkov včasih odraža avtorjevo osebno prepričanje, vendar imajo tudi v takih primerih glavno težo dejstva in splošni okvir.

Senčne strani leksikona pa gotovo odtehta kako razveseljivo dejstvo, tako npr. zvestoba in prizadevanje sodelavcev, pa tudi plodno in vzorno sodelovanje med pisci v zamejstvu in v matični domovini. Vsem, ki delajo pri leksikonu, je treba želeli, da bi vztrajali na zdaj že veliko krajši poti do črke Z. To še posebej velja za urednika, ki uspešno in s tolikšno vneto vodi vse delo in spodbuja svoje sodelavce. Deseti snopič potrjuje, kar je PSBL že davno dokazal, da je namreč vsega upoštevanja vredno delo, ki po svoji odmevnosti in uporabljivosti daleč prekaša krajevni značaj. —až

Iz Slovenije

Jubilejni prevod sv. pisma nove zaveze

Za konec 400-letnice prvega slovenskega prevoda celotnega sv. pisma (Dalmatinove Biblije leta 1584) izide v kratkem sodoben prevod sv. pisma nove zaveze (4 evangeliji, Apostolska dela, pisma sv. Pavla, pismi sv. Petra, pisma sv. Janeza, pismo apostola Juda in Razodetje).

Ta jubilejni prevod so slovesno predstavili v torek 15. januarja v dvorani Teološke fakultete v Ljubljani, po predstavitvi pa so v kapeli fakultete odprli biblično razstavo.

Prevod svetopisemskih knjig je narejen naravnost iz grškega izvornika, kakor ga podajajo najnovejše mednarodne kritične izdaje. Prevod je sad triletnega skupnega dela slovenskih bibličnih strokovnjakov in jezikoslovcev ter njihovih sodelavcev.

Ta prevod nove zaveze bo na voljo v vezani knjigi, ki bo imela 768 strani na posebnem bibličnem papirju. Dve tretjini knjige obsegajo strokovni uvodi in opombe, ob straneh pa so »reference«, ki bralca usmerjajo na podobna mesta v drugih svetopisemskih knjigah. Knjiga bo stala v prodaji 1800 din.

Novi diakoni slovenske Cerkve

Na četrto advetno nedeljo 23. decembra so slovenski škofje posvetili v diakone 19 bogoslovcev. Deset od njih je v ljubljanski stolnici posvetil nadškof Šuštar. Stirje od njih so redovniki (dva frančiškana, en lazarist in en kapucin). Koprski škof Jenko je podelil diakonat dvema bogoslovcema v Marijini cerkvi v Logu pri Vipavi, mariborski škof Kramberger pa šestim v tamkajšnji stolnici. Franc Špelič, doma iz Begunj na Gorenjskem, pa je postal stalni diakon. Stirje salezijanski bogoslovci so bili v diakone posvečeni že zadnjo nedeljo v septembru v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku pri Ljubljani.

Širite „Katoliški glas“

»Blagovest« je prenehala izhajati

Po 56 letih rednega izhajanja (z izjemo, ko so uredniki morali v ječo), je z decembrsko številko 1984 utihnila katoliška revija v srbohrvaščini »Blagovest«. Mnogi jo bodo pogrešali, ne samo v domovini, temveč tudi drugod po svetu. Bila je res nekaj edinstvenega sredi pravoslavne sveta.

Prvi pobudnik in ustanovitelj »Blagovesti« je bil škofski škof dr. Janez Gnidovec, ki se je na moč trudil, da bi katoličane, razkropljene po jugoslovanskem jugu, povezal s pomočjo verskega tiska. Škofijski sedež je bil takrat v Prizrenu, zato je skrb za izdajanje »Blagovesti« poveril jezuitom, takratnim upraviteljem škopske župnije. Prva številka je izšla leta 1928. Zanimivo je, da je med mladimi, ki so skrbeli za razpošiljanje »Blagovesti«, bila med najaktivnejšimi m. Terezija, takratna mlada Gunda.

Leta 1934 je moral škof Gnidovec škofijo prenesti v Skopje. Jezuiti so odšli in škof se je znašel sam na ogromnem področju Makedonije. »Blagovest« je prenehala, a ne za dolgo. Požrtvovalni škof je prošil za pomoč vse sosedne škofove, a brez uspeha. Končno se je obrnil na Slovenijo in tam našel dva duhovnika: kaplana Viktorja Zakrajška iz Trzica, ki je odšel v Kosovsko Mitrovico in novomašnika Alojzija Turka iz Novega mesta, katerega je pridržal pri sebi in mu poveril nalogo kateheta na vseh makedonskih osnovnih in srednjih šolah. Poleg pouka je moral skrbeti tudi za vse vernike po Makedoniji. Leto kasneje mu je škof poveril še skrb za vernike Sandžaka in Crne gore.

Kot da bi vse to ne bilo že preveč mu je bila izročena še skrb za izdajanje »Blagovesti«. Zaman so bili vsi ugovori, da mu je delo pri izdajanju revije čisto neznan, da je že tako preobložen z delom. Odgovor je bil kratak: to delo je koristno in potrebno za naše vernike, za rešenje njihovih duš. Duhovnik se mora žrtvovati, kakor se je za nas žrtvoval Kristus.

Poslušni in ponižni novomašnik Turk je sprejel tudi to delo, ki je večkrat presega njegove moči. Dnevi so bili prekratki in moral je žrtvovati noči, da je vse izpeljal. Z letom 1935 je »Blagovest« razveselila bralce in novi urednik Alojzij Turk je postajal od številke do številke spretnější in vedno bolj priljubljen med bralci. Tako je šlo naprej vse do usodnega 6. aprila 1941, ko so nemške bombe uničile škopsko škofijsko palačo in že za tisk

pripravljeno aprilsko številko »Blagovesti«. Misel na »Blagovest« pa ni zamrla. Ustanovljen je bil tiskovni konzorcij in list je kljub velikemu pomanjkanju papirja znova prišel med bralce. Tiskali so ga najprej v Nišu, dokler se ni preselil v Beograd. Takrat se je nahajal v Beogradu dr. Janez Jenko, sedanjí koprski škof in leta 1946 sprejel uredništvo »Blagovesti«. Vodil jo je vse do maja 1964, ko je bil imenovan za apostolskega administratorja Slovenskega Primorja.

Uredništvo je tako spet sprejel msgr. Alojzij Turk, ki se je medtem naselil v Beogradu. Tudi ko je bil leta 1980 imenovan za beograjskega nadškofa, tega dela ni opustil. Bil je brez dvoma edini škof ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v Evropi in drugod, ki je poleg tako visoke in odgovorne službe izdajal še verski mesečnik in to skoro brez pomočnikov, brez paginatorjev in korektorjev, brez razpošiljalcev.

Vse delo je sam opravljal vestno in z ljubeznijo do lanskega leta, ki je bilo zanj zelo pomembno v jubilejih: 8. junija je obhajal zlato mašo, 50 let duhovništva, 21. novembra svojo 75-letnico življenja in zato zaprosil papeža za razrešnico. »Pričakujem imenovanje naslednika,« piše v svojem zadnjem pismu, »da oddam dolžnosti z vsemi častmi, o katerih mnogi sanjajo ne misleč na to, kar je glavno.«

7. decembra je beograjska nadškofija praznovala 60-letnico svoje ustanovitve. Tudi o tej proslavi piše: »Proslave jubilejev so za nami, hvala Bogu! Bil je za Beograd res ekumenski dogodek. Nismo imeli gostov iz drugih krajev, pa tudi nuncij ni bil prisoten. Privikrat v zgodovini je bil v katoliški dvorani na sprejemu pravoslavni srbski patriarh s štirimi škofi, dekanom fakultete, rektorjem bogoslovja, starejšino ruske cerkve in več pravoslavni duhovniki. Zraven številni diplomati, zastopnica redovnic in zastopniki župnij.«

Vsem tem visokim in častnim obletnicam se je pridružila še 50-letnica urejanja »Blagovesti«.

Ne najdemo besed, s katerimi bi mogli dojeti vso veličino tega sina slovenske zemlje. Zato naj govorijo njegove poslovilne besede v »Blagovesti«:

»Blagovest« je skozi desetletja ostala zvesta svojemu namenu, zvesta Kristusu, blagovestniku miru in upanja na srečnejšo bodočnost na tem svetu kot uvod v

večno srečo v nebesih.

V zadnjem letu svojega obstoja vas prosi in sporoča: *Božite blagovestniki sprave in miru med ljudmi, sodelujte drug z drugim brez ozira na jezik in narodno ali versko pripadnost. Na nasprotovanja in krivice odgovorjajte z ljubeznijo in dobrotom. Ostanite zvesti Kristusu in njegovemu nauku v duhu in resnici. Naj vas vodi belehemska zvezda kakor nekoč Modre po križevem potu življenja in preko Kalvarije v radosno vstajenja in večnega življenja, kjer sovraštvo in bridkost nima pristopa.*

Sprejmite te besede kot oporoko vašega dolgoletnega prijatelja in urednika »Blagovesti« ter zadnje voščilo za leto 1985 in vse dni vašega življenja.

Vaš dosedanjí urednik in beograjski nadškof Alojzij Turk.

Razpis likovnega natečaja

Društvo zamejskih likovnikov razpisuje likovni natečaj, ki je namenjen trem kategorijam: dijakom nižjih srednjih šol, dijakom višjih srednjih šol in ljubiteljem likovne umetnosti.

Tema se navezuje na ljudsko izročilo na slovenskem etničnem področju in v hrvaški Istri. Vsakdo naj pošlje grafični osnutek za masko ali v celoti izdelano masko. Ta je lahko izvorno predelana po tradicionalnih maskah kot so koranti, blumarji, zvončarji, laufarji ipd.; lahko je pa izvorna. Format, podlaga in tehnika so proste (npr. risbe, slike, grafike, lepljenke, mešane tehnike, trodimenzionalno oblikovane maske).

Vsako delo naj bo zaznamovano z imenom, priimkom, naslovom, telefonsko številko, starostjo ali šolo in razredom. Dela sprejema urad ZSKD, ul. sv. Frančiška 20/II. nad. vsak delovnik od 8.30 do 12.30 in od 14. do 17. ure do vključno 9. februarja (ob sobotah samo jutraj). Vpisnina za kategorijo ljubiteljev znaša 3.000 lir, za dijake pa ni predvidena.

Strokovna komisija, ki jo bodo sestavljali Klavdij Klarič, Atilij Kralj, Nadja Kriščak in Naško Križnar bo izdelke pregledala in bo 18. febr. zvečer razglasila zmagovalce ter jih nagradila. Za vsako kategorijo so predvidene tri nagrade. Ob tej priložnosti bodo najboljši (tudi nenagrani) izdelki razstavljeni in bo ob skupnem pustovanju tekmovanje za poslikavo obraza. Po zaključku razstave se izdelki vrnejo.

Mesec za katoliški tisk

BITI MORAMO SVOBODNI V SPREJEMANJU TISKANE BESEDE

Večina časopisov in revij, ki jih prebirajo naši ljudje je prepojena s pisanjem, za katero so značilni strah pred resnico, hlapčevsko ponavljanje tega, kar so rekli drugi, barantanje s pol resnicami, prikrojevanje dejstev svoji ideologiji. Prav ob tem postane poslanstvo slovenskega katoliškega tiska še posebno pomembno. Treba je imeti veliko zunanje in notranje svobode, da se pove, kar je res in prav.

Pa ne samo tisti, ki katoliški tisk pripravljajo, nudijo in izdajajo, tudi naročniki morajo biti zreli, da znajo v vsakem trenutku ločiti zrno od pleve ter tako notranje svobodni, da eno sporočilo sprejmejo, drugo pa odklonijo. In potem še svobodni navzven, da piscu jasno in odločno povedo, kje so meje njihove svobode in odgovornosti. In to najbolj konkretno store tako, da dober tisk naročajo in berejo, slabega pa odklanjajo in zavračajo.

In še v nečem naj bi bili svobodni: da se ne damo usužnjiti od radia in televizije! Prav gotovo sta ti dve sredstvi družbenega obveščanja najbolj privlačni in zanimivi, toda hkrati predstavljata tudi največjo nevarnost za našo duhovno rast in ustvarjalnost, ker nas zavajata v nekakšno miselno lenobnost. Človek, ki se izobražuje zgolj ob televizijskem zaslonu, bo hitro podlegel zunanjim vplivom in postal enostranski. Če ne bo tudi s tiskano besedo v roki gojil svoje osebne ustvarjalnosti, bo duhovno zdrknil na raven predzgodovinskega človeka in bo kljub vsej sodobni tehniki ali prav zaradi nje neprimerno bolj nepismen od naših dedov in babic, ki so znali ob ognjiščih pripovedovati o večno lepem, dobrem in resničnem. Tudi zaradi tega nam je potreben dober tisk!

Ob vsem povedanem v Mesecu katoliškega tiska pomislimo, kako svojo svobodo, ki nam jo je Bog dal uporabljamo v zvezi s tiskom, ki prihaja k nam. Pomislimo na svojo moč, ki jo imamo! Od nas je odvisno izhajanje listov in revij. Brez denarja nobeno sredstvo javnega obveščanja ne more obstajati. In prav denar listi pričakujejo od svojih bralcev. Tudi naš katoliški tisk zavisi predvsem od redno plačane naročnine in prispevkov za tiskovni sklad. Zato pa: vsak član naše družine naj bi imel sebi primerno versko in katoliško publikacijo ter jo zvesto in z ljubeznijo prebral.

Zapustil nas je Emil Valentinčič

Zgodilo se je, kar so napovedovale zadnje vesti iz Pariza: v tamkajšnjem Institutu za onkologijo umr l Emil Valentinčič. Zdravniki in Emil sam ter njegova družina so se z vsemi močmi in sredstvi borili zoper bolezen, toda tudi to pot je bolezen bila močnejša kot zdravniška veda in ljubezen domačih. Celo leto smo vsi viseli med upom in strahom, ali bodo moderni načini zdravljenja premagali zavrato bolezen, ki se je pred letom dni nenadoma pojavila. Sedaj je upanja konec: Emil je odpoval od nas v večno domovino.

Ko sporočamo žalostno vest, ne vemo, kdaj ga bodo prepeljali domov in kdaj bo pogreb.

Z Emilom Valentinčičem je naša slovenska narodna skupnost na Goriškem izgubila mladega intelektualca, ki je toliko obetal, saj se je z vso vneto vključil v politično in zlasti prosvetno delo. Eno leto je bil predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete in v tem kratkem razdobju je že vtisnil svoj pečat temu našemu prosvetnemu združenju, kakor prej goriški konzultni za slovenska vprašanja kot njen prvi predsednik. Kjer je zagrabil, tam se je njegovo delo poznalo. Zaradi tega ga ne bo pogrešala samo njegova družina, temveč ga bo pogrešala vsa naša zamejska slovenska skupnost. Tudi ob njegovi smrti se moramo zamisliti v besede prerokove: »Moja pota niso vaša pota, moje misli niso vaše misli, govori Gospod.«

Družini in sorodnikom naše sožalje.

Žalna seja SSK ob smrti Emila Valentinčiča

V torek 15. januarja se je sestala na žalni seji pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti v Gorici, da počasti spomin umrlega Emila Valentinčiča, dosedanjega pokrajinskega podtajnika SSK v Gorici.

Tajnik Marjan Terpin je v izbranih besedah orisal lik prerano umrlega političnega in kulturnega delavca. Pokojnik se je že mlad vključil v narodnopolitično delovanje in z globokim prepričanjem vztrajno zagovarjal samostojno slovensko politiko v zamejstvu. Aktivno se je izpostavil v strankinem delovanju kot odbornik in večkratni kandidat SSK na raznih volilnih nastopih. V prejšnji mandatni dobi je bil tudi član deželnega tajništva SSK. Smrt Emila Valentinčiča je zato hudo prizadela ne samo svojce in prijatelje, ampak vso slovensko narodno skupnost.

Pokrajinsko tajništvo SSK pri tem izraža prepričanje, da bomo pokojnika najbolj ohranili v trajnem spominu, če se bomo še naprej pogumno in odločno zavzemali in borili za tiste ideale, za katere je on sam žrtvoval veliko svojih mladih sil.

OD TEDNA DO TEDNA

Letos 8. julija bo v palači na Kvirinulu umeščen novi predsednik italijanske republike. Od 8. januarja sedanji predsednik Pertini, kot to določa ustava, ne more več razpustiti poslanske zbornice in senata ter razpisati državnozbornskih volitev. Vendar

zaradi tega ne bo v Italiji prišlo do političnega zatišja. Na programu so namreč 12. maja številne upravne volitve.

Dva terorista iz vrst rdečih brigad sta v obmorskem kraju Torvaianica pri Rimu umorila 28-letnega policista Ottavia Conteja, ki je pripadal posebnemu policijskemu oddelku za drzne in bliskovite akcije. Morilca sta napadla policista v trenutku, ko je bil v telefonski kabini. Izvlekla sta ga na prosto in tam ubila, zraven pa še odnesla revolver, ki ga je pustil v svojem avtomobilu.

V Rimu je postal žrtev atentata 31-letni libijski diplomat Faraj Lakhium, predstavnik tiskovnega urada na libijskem veleposlaništvu. Morilec naj bi bil iz vrst organizacije libijskih beguncev, ki se borijo zoper diktatorski režim polkovnika Gedafija. Ta pa obtožuje predvsem vodjo Palestinske osvobodilne fronte Arafata. Do atentata je prišlo tudi v prestolnici Libanona Bejrutu. Tu pa sta bila ubita dva podčastnika iz zbora francoskih opazovalcev. Očitno so na delu sile, ki bi že v kali rade zatrla vsako možnost sporazumevanja.

Severnoameriški državni tajnik Shultz in sovjetski zunanji minister Gromiko sta se sestala v Ženevi ter 7. in 8. januarja razpravljala o jedrskem orožju in orožju v vesolju. Po Shultzevem mnenju je bil omenjeni sestanek pomemben začetek pogajalskega procesa, ki pa bo dolgotrajen, saj je treba rešiti številna resna in zapletena vprašanja.

Reaganov svetovalec za državno varnost Robert McFarlane je nekaj dni po zaključnih pogovorih med Shultzem in Gromikom v Ženevi prišel na poročanje v Rim ter se tam sestel s Craxijem, Spadolinijem in z Andreottijem. Craxiju je tudi izročil poslanico ameriškega predsednika, v kateri se Reagan zahvaljuje italijanski vladi za njen konstruktivni prispevek pri obnovi dialoga med Vzhodom in Zahodom. McFarlane je obiskal tudi Vatikan, kjer se je pogovarjal s papežem in z državnim tajnikom kardinalom Casarolijem.

Med televizijsko tiskovno konferenco je severnoameriški predsednik Reagan dejal, da se bodo ZDA na prihodnjih razorožitvenih pogajanjih s Sovjetsko zvezo prizadevale doseči popolno odpravo jedrskega orožja. Zenevski sestanek med Gromikom in Shultzem naj bi bil le prvi korak k novemu in odprtemu dialogu, ki se ga bo ameriška stran lotila prožno, potrpežljivo pa tudi odločno.

Ob šesti obletnici svojega vdora v Kampučijo so Vietnamci napadli z več tisoč možmi, težkim topništvom in tanki poglaviti vojaški sedež prizahodno usmerjenih oddelkov fronte Demokratične Kampučije v Ampilu in ga uničili. Večina teh borcev se je zatekla na tajsko ozemlje, s čimer se je zelo okrepil položaj rdečih Kmerov, ki s svojimi 35.000 vojaki že sedaj predstavljajo poglavito silo med 65.000 borci Demokratične Kampučije.

»Glas koncila« je postal tednik

Z novim letom je hrvaški verski list »Glas koncila«, ki je doslej izhajal na 14 dni, postal tednik. List bo izdajalo pet škofij: zagrebška, splitska, sarajevska, reška in zadrška.

Dvajset let dramske dejavnosti PD „Štandrež“

Gledališko delo se je začelo leta 1965, ko so v Štandrežu zgradili in v mesecu juliju odprli primerne prostore in veliko dvorano župnijskega doma, ki danes nosi ime po zaslužnem javnem delavcu dr. Antonu Gregorčiču.

Ze ob odprtju doma je bil na sporedu, poleg drugega, tudi krajši prizor. Jeseni istega leta sta bila na programu dva večera s krajšimi veseligrami. 24. oktobra so bile uprizorjene Zgubljena stava, Pogodba med možem in ženo ter otroška Umijmo zamorčka. Mesec kasneje, 28. novembra, pa Ozdravljeni mož in Pobljšana žena. Tudi naslednje leto je bilo razgibano in že v januarju sta bili na odru burka Zaklad in igra Božična legenda.

Po teh in še drugih enodejankah, ki sta jih režirala domači župnik Jože Zorž in Ivanka Zavavlav, ki je skrbel za otroške igre, se je večja skupina mladih navdušila za celovečerno predstavo in nastudirala ljudsko veseligravo v štirih dejanjih Divji in nedeljski lovci. Pri tej predstavi so sodelovali tudi nekateri starejši igralci (Jožef Pavletič, Dušan Brajnik, Mira Pavletič), ki so imeli že precej izkušenj, saj so nastopali v igrah, ki so jih uprizorjali v Štandrežu med obema vojnoma in tudi po drugi svetovni vojni. Tej igri so v naslednjih letih sledile še Linhartova Zupanova Mica, Kersnikov Testament, Lipahov Glavni dobiček, Čehovi Medved in Snubač, Gogoljeva Zenitev, Levstikov Juntej in Manzarjevi Mrtvi ne plačujejo davkov.

Ob stoletnici štandreške čitalnice maja 1969 je dramski odsek sodeloval na prireditvi z Vilharjevo Pošteno deklico. S Kersnikovim Testamentom je istega leta začel sodelovati pri skupini režiser Aleksij Pregarc, ki je režiral vse predstave do leta 1975. Leta 1972 se je dramska skupina predstavila z Greidanusovo mladinsko igro Hodl de Bodl ali dve vedri vode. Isto leto je Majda Paulin režirala mladinsko predstavo Kristine Brenkove Mačeha in pastorika. Tudi naslednji dve leti sta bili na programu mladinski igri Ambrosio krade čas in Plešoč o osliček.

Ob proslavi kmečkih puntov maja 1973, ki jo je priredila Zveza slov. katol. prosvete iz Gorice in ki se je vršila na prostem v Štandrežu, so štandreški igralci prikazali prizor iz tolminskega kmečkega punta Za staro pravdo, ki jo je napisal Jože Peterlin.

Z Molièrovim Zdravnikom po sili se je skupina lotila klasičnih komedij, ki so bile na repertoarju tudi v naslednjih letih. Uprizorili so Collaltove Beneške trojčke, Goldonijevo krčmarico in Molièrova Namišljenega bolnika.

Z uprizoritvijo Naših treh angelov je leta 1975 dramski odsek stopil v deseto leto delovanja. Te obletnice se je PD Štandrež spomnilo s priložnostno brošuro.

Leta 1976 je začela sodelovati s štandreško skupino režiserka Mira Štrukelj. V njeni režiji so na odru zaživela dela Sumljiva oseba Branislava Nušiča, Collaltovi Beneški trojčki in Marinčeva Komedija o komediji.

Skupina je nastudirala vsako leto tudi krajšo veseligravo, ki jo je odigrala na prostem v Štandrežu ob Prazniku špargljev in nato še v drugih krajih. Tudi te predstave je režirala Mira Štrukelj. Naj omenimo nekatere: Analfabet, Gumb, Jubilej, Podlaga zakonske sreče, Dva lopova, Na stara leta in Oče na polikliniki.

S predstavo Cvetje hvaležno odklanjamo je leta 1979 prevzel režijo Emil Aberšek. Njemu je bila tudi zaupana postavitev krstne izvedbe Povšetovih Milijonarjev v oblakih ob proslavi 20. obletnice delovanja štandreškega dramskega odseka.

Z igro Cvetje hvaležno odklanjamo in s Camolettijevim delom Strogo zaupno se je ansambel lotil sodobnejših del. Kriminal-

ka Agathe Christie Deset zamorčkov predstavlja v repertoarni politiki skupine, ki se je običajno odločala za veseligravo, poskus, in to zelo uspešen, soočanja z drugo gledališko zvrstjo.

V 20 letih so štandreški igralci poskrbeli za 55 premier, 33 krajših in 22 celovečernih predstav. V tem obdobju je bilo skupno 207 nastopov in sicer: 71 v Štandrežu, 30 v Gorici, 21 v Doberdolu, 17 v Steverjanu, 7 v Selah na Koroškem, 5 v Ricmanjih in Desklah, 4 pri Sv. Ivanu, po tri na Opčinah, Podgori, Krmini, Rupi, Grgarju, po dva nastopa pri Sv. Jakobu na Koroškem, Bazovici, Zgoniku, Braniku, Pevmi, Humu in Kanalu, po enkrat v Nabrežini, Sovodnjah, Romjaru (Ronke), Prvačini, v Šmihelu na Koroškem, Sežani, Proseku, Zabnicah, Globasnici (Koroška), Dornberku, Biljah, Ljutomeru, Idriji, Rimu, Rankweilu (Avstrija), Einsiedelnu (Švica), Clevelandu in New Yorku (ZDA).

Posebno doživetje predstavlja gostovanje pri Slovencih v ZDA, kamor se je skupina odpeljala aprila 1979 na 15-dnevno turnejo. V ZDA so nastopili v Clevelandu in v New Yorku z Marinčevo Komedijo o komediji in želi veliko uspeha.

V zadnjem desetletju so postali kar pogosti tudi nastopi v Sloveniji in to v različnih krajih, predvsem pa v tistih, kjer delujejo dramske skupine. Tako je štandreška dramska družina navezala stike s podobnimi skupinami na Koroškem (Sele, Šmihel), v Sloveniji (Hum, N. Gorica, Grgar, Kanal) in na Tržaškem (Prosek-Kontovel).

Skupina je tudi večkrat sodelovala na raznih srečanjih in revijah gledaliških skupin. Ze drugo leto nastopa na reviji amaterskih skupin, italijanskih in slovenskih, ki delujejo v Gorici in ki jo prireja goriška občina.

S Stokovo veseligravo Moč uniforme je skupina sodelovala leta 1984 na drugem srečanju gledaliških skupin iz novogoriškega in goriškega področja, ki ga prireja ZKO Nova Gorica. Na prvem srečanju pa je bila prisotna z Molièrovo veseligravo Namišljeni bolnik. Na povabilo krminske občinske uprave je v okviru tamkajšnje gledališke sezone nastopila tri leta zapored v občinskem gledališču.

S Sumljivo osebo je bila leta 1976 štandreška družina prvič prisotna na področnem srečanju gledaliških skupin Primorske, ki je bilo v Idriji. Na teh srečanjih je bila več let edina zastopnica zamejske gledališke ustvarjalnosti. Predstava Cvetje hvaležno odklanjamo se je uvrstila na zaključno srečanje gledaliških skupin Slovenije. Prireditelj je bila v Ljutomeru 29. maja 1979. Ob tej priložnosti sta ZKO Slovenije in Združenje gledaliških skupin podelili jubilejne Linhartove značke za desetletno sodelovanje na področju gledališke ustvarjalnosti članom skupine Marku Brajniku, Marjanu Breščaku, Marinki Leban, Jordanu Mučiču, Damjanu Paulinu, Majdi Paulin in Božidarju Tabaju.

Štandreška dramska skupina sodeluje tudi od vsega začetka na tekmovanju zamejskih amaterskih odrov Mladi oder, ki ga prirejata že enajst let Slovenska prosveta iz Trsta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Skupina je vsa leta prejela posebna priznanja.

Leta 1982 je skupina bila, skupaj z italijanskimi gledališkimi skupinami iz goriške pokrajine, soprireditelj prvega tečaja umetniške dramske igre, ki ga je vodil Janez Vajevac.

Lahko mirno rečemo, da je štandreška dramska skupina v teh 20 letih opravila veliko kulturno in narodnoobrambno delo. Zadoščanje pa so ji neprestano nudili zlati gledalci, ki so povsod napolnili dvorane, kjer se je predstavila.

Prizor iz igre »Milijonarji v oblakih«, ki jo je dramska skupina PD »Štandrež« prvič uprizorila v nedeljo 6. januarja letos v župnijskem domu v Štandrežu

Žive jaslice (detajl) v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Lahko si jih ogledate do svečnice vsak dan od 8.30 do 12. ure in zvečer od 18.30 do 19.30

Z GORIŠKEGA

Vrh sv. Mihaela

Obnoveitev starega običaja. Praznik sv. Treh kraljev je bil v preteklosti po vsem slovenskem prostoru združen s koledovanjem, to se pravi, moške in fantje, ponekod tudi otroci so šli od hiše do hiše, prepevali in voščili. Tudi na Vrhu je bilo tako. Po zadnji vojni se je ta običaj opustil, sedaj pa so ga nekateri za stare običaje zavzeti Vrhovci spet oživili.

Tako je letos za dan sv. Treh kraljev skupina mož in fantov obiskala vse dru-

žine na Vrhu — in teh ni malo — in takole pela: Dober večer, gospodinja, gospodar, trije so Kralji v deželi, Marija rodila je Jezusa. Svetla zornica onkraj gre črne gore. To ni zvezda zornica, to je Marija Devica. Rodila nam je Jezusa, Stvarnika nebeškega. V jaslice položila pred oselca in voleka. Oselc in volec dišajo Jezuščku, toploto mu delajo. Se oselc in volec spozna, da to Dete je pravi Bog. Po vsaki kitici pa sledi refren: Trije so Kralji v deželi.

Za zaključek pa pridejo kitice: Da bi še k letu pojali in mi zdraven slišali. Od vas se ločimo, Bogu vas priporočimo, Mariji Devici in vsi nebeški družini.

Interpelacija dr. Štoke

Kot že znano je poslal tržaški pokrajinski ravnatelj poštne uprave V. Carbone v preteklih dneh vsem poštnim uradom v pokrajini okrožnico, v kateri odreja, da poštne uslužbenci ne smejo raznašati pismem in pošiljk, ki so naslovljene »v tujem jeziku«. Popolnoma jasno je, da gre za naslove v slovenščini.

Naravno je, da je ravnatelj ukrep vzel v slovensko skupnost, saj je v tem očitna težnja, da se izrine uporaba slovenščine iz javnosti. Zato je deželni svetovalec dr. Drago Štoka (SSK) nemudoma vložil v deželni svet interpelacijo, v kateri izraža ogorčenje nad omenjenim ukrepom, ki kvartit sožitje med obema narodnima skupnostima v deželi in je protiven duhu Osimskih sporazumov. Obenem sprašuje leželni odbor, kaj misli storiti, da se tako ravnanje prepreči in obsodi.

Predstavitve knjige »Melodija«

O tej Martelančevi knjigi, ki je izšla med letošnjimi mohorjevskimi, je Katoliški glas že poročal. V tem zapisu samo omenimo njeno predstavitve v Društvu slov. izobražencev v Trstu 7. januarja letos. Predstavitelj je bila nekaj izrednega, tako slovensko domača in obenem slovenska kakor podobnega večera Peterlinova dvorana v svojem obstoju še ni doživela.

Knjigo je predstavila prof. Ester Sferco; nekaj izbranih odlomkov je iz knjige prebrala Matejka Maver. V daljšem razgovoru je prihajalo v dvorano veselo slovensko razpoloženje, ki bi ga bila ob podobni priložnosti vesela vsaka narodna skupnost. Komaj sto strani obsegojača knjiga je prejela priznanje vseh, tudi to: premnogi Slovenci radi berejo ponovno in ponovno Cankarjevo zadnjo umetnino Podobe iz sanj; sedaj pa se že dogaja, da nekateri hvaležni mohorjani ponovno berejo prvo Martelančevo knjigo Melodija. Po splošni presoji presega ta knjiga vso tovrstno slovensko literaturo. Edini minus se zdi ne samo enemu naslov Melodija. Kakor je zelo lepa zadnja črtica z istim naslovom, vsekakor beseda Melodija ne zaobjema tako doživete in tako napisane vsebine, kakor jo najdemo v knjigi. Če še zapišemo, da je Saša Martelanec dijak slovenske gimnazije v Trstu, je prav ta in takšna njegova knjiga dober, zlahten sad, v ponos vsem, ki jim je naša šola draga.

Zvečer 7. januarja je bilo v Trstu izredno mrzlo in kljub mrazu se je zbralo v Peterlinovi dvorani nad petdeset hvaležnih Tržačanov. Ne moremo postaviti pike pod ta zapis, ne da bi priporočili te življenjske in občuteno napisane knjige kot dar rojakom v domovini in v zdomstvu. In si želimo, da bi čez leto in dan naša Mohorjeva družba lahko objavila drugo Martelančevo knjigo. - F. S.

Občni zbor Mladinske sekcije SSK iz Trsta

Novo izvoljeni odbor Mladinske sekcije Slovenske skupnosti ostro obsoja zadnje dogodke na tržaški poštini upravi, ki dokazujejo, kako smo Slovenci pod stalnim pritiskom in kako potrebno je, da se naša celotna narodnostna skupnost zavzame za naš obstoj in našo zaščito.

V soboto 12. januarja se je na sedežu SSK v Trstu vršil občni zbor tržaške Mladinske sekcije, ki se ga je udeležilo lepo število mladih. Po uvodnih pozdravih pokrajinskega tajnika SSK dr. Zorka Hareja, predstavnika goriške Mladinske sekcije Damjana Terpina in dosedanje predsednice Mladinske sekcije Marije Breclj je sledilo poročilo o delovanju, ki ga je podala Silvija Callin.

Iz tega je razvidno, da je bila Mladinska sekcija zelo aktivna, saj se ni omejevala zgolj na delovanje v okviru naše manjšine, ampak je z veliko vneto in vztrajnostjo gojila stike z drugimi mladinskimi predstavnicami manjšin. Ob tej omenimo samo sedaj že dolgoletne stike z mladinsko organizacijo FUENS sedaj MENS (Mladina evropskih narodnostnih skupnosti), katere podpredsednica je v tej mandatni dobi naša predstavnik Marija Breclj.

Sledilo je poročilo tajnika Iva Jevnikarja, ki se je dotaknil nekaterih načelnih vprašanj v zvezi z mladinskim delovanjem s posebnim ozirom na tista področja, pri katerih prihajajo mladi najbolj do izraza.

Nato se je razvila dolga debata, ki je bila ne samo zanimiva, temveč tudi vzpodbudna, saj so mladi dokazali, da jih Mladinska sekcija kot tudi njeno delovanje zelo zanima. Predlogi in kritike k doseadanju delovanju bodo prav gotovo pripomogli, da bo novi odbor znal korenito in navdušeno delovati med širokim krogom mladih ljudi.

Ob koncu so prisotni izvolili 13-članski odbor, ki si bo v tem tednu porazdelil svoje funkcije.

Devin-Nabrežina

V petek 11. t. m. je tekla v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu zanimiva in hkrati pomembna razprava. Govor je bil o enakopravnosti slovenskega jezika.

Vsa zadeva se je pričela z nedavnim obiskom britanskega prestolonaslednika princa Charlesa v devinsko-nabrežinski občini ob odprtju akademskega leta Zavoda združenega sveta. Tedaj je župan dr. Pavel Fonda v svojem pozdravnem nagovoru spregovoril najprej v svojem materinem jeziku in nato v italijanščini. To je povzročilo nekaj godrnjanja med krajevnim italijanskim prebivalstvom, ki mu je socialistična stranka takoj dala politični izraz: njen sekcijski tajnik je poslal županu in v vednost svojim somišljenikom pismo, v katerem je rečeno, da italijanščini pri-

PODPIRAJTE
»KATOLISKI GLAS«!
DARUJTE
V NJEGOV
TISKOVNI SKLAD!

pada v uradnih nastopih prvo mesto, češ da je edini uradni jezik.

S tem stališčem pa se nikakor ne more strinjati Slovenska skupnost, ki je tudi zahtevala, da se o rabi slovenščine v javnosti izreče sam občinski svet. Kot je poudaril v svojem tehtnem in poglobljenem posegu odbornik Bojan Brezigar, sta v devinsko-nabrežinski občini od nekdanj (če seveda izzamemo dobo fašizma) slovensčina in italijanščina enakovredni, poleg tega pa velja podčrtati, da italijanska ustava izrecno ne govori o uradnem jeziku. Predstavnik SSK je izrazil nadalje solidarnost z županom Fondon in začenjenje, da se prav socialistična stranka, v kateri organizirano nastopajo tudi Slovenci, pojavlja s takimi stališči.

Dr. Fonda je v svojem jasnem in umirjenem posegu v občinskem svetu obrazložil, da je s svojim zadržanjem ob obisku britanskega prestolonaslednika med drugim hotel opozoriti na obstoj slovenskega življa, ki ni prišel primerno do izraza na slovesnem odprtju akademskega leta v tržaškem gledališču Verdi. Sicer pa je poudaril, da imamo Slovenci v Italiji naravno pravico do javne rabe svoje materinščine.

Isto misel, čeprav z različnimi poudarki, so nato razvili drugi predstavniki PCI v občinskem svetu, medtem ko so socialisti dokaj omilili oz. spremenili svoje stališče, izraženo v uvodoma omenjenem pismu. To je omogočilo, da so ob zaključku razprave stranke upravne večine (PCI, SSK in PSI) izglasovale skupno resolucijo. V njej je poudarjeno načelo enakega dostojanstva slovenskega in italijanskega jezika: vsi državljani, ne glede na njihove funkcije, morajo imeti zajamčeno pravico do uporabe svoje materinščine v javnosti. V resoluciji je tudi podčrtana potreba po celovitem priznanju narodnostnih pravic slovenskega življa v naši deželi in po prijateljskem sožitju slovenskega in italijanskega prebivalstva.

Vsi predstavniki strank opozicije, se pravi Krščanske demokracije, Liste za Devin-Nabrežino in misovcev, so z različnimi motivacijami glasovali proti resoluciji.

Predstavnikom SSK v občinskem svetu gre torej zasluga, da je do te razprave sploh prišlo in da so se razčistili pojmi o tem pomembnem vprašanju prav pred obiskom senatne komisije v naši deželi v zvezi z našim zaščitnim zakonom.

Trebče

Pok. Gizela Kralj-Vidau

Smrt verne žene. V soboto 12. januarja smo v Trebčah pospremili k večnemu počitku Gizelo Kralj Vidau. Rodila se je v Trebčah pred 81 leti in bila vzgojena v veri. Celo življenje je ostala zvesta tem idealom in jih širila v okolje, v katerem je živela. Predvsem je te vrednote posredovala družini, za katero je zredno skrbelo. Svojo vero je poglobljala z rednim prejetjem sakramentov ter z branjem verskih časopisov. Radodarno je tudi podpirala naše ustanove.

Poleg žalosti v vseh, ki so jo imeli radi, pušča pokojnica za sabo še veliko dediščino; to je zgled dobre in delavne žene, ki je znala v svojem nelahkem življenju marsikaj potrpeti, prepričana v dejstvo, da se dá z zaupanjem v božjo Previdnost in z globoko ljubeznijo vse težave premostiti.

ZAHVALA

Ob izgubi

Umberta Biancuzzija

se zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in počastili njegov spomin.

Zena Magda, sinova
Francesco in Pavel,
mama Lidija in oče Vito

V Katoliškem domu v GORICI
bo v nedeljo 27. januarja ob 16. uri

priredive za katoliški tisk

Nastopila bo dramska skupina iz Standreža s komedijo

Janez Povše

»MILIJONARJI V OBLAKIH«

Prireditev bo združena s srečolovom. Vstop prost.

Tudi letos ne bo natečaja »150 ur«

Ministrstvo za šolstvo ni za letošnje leto izdalo odloka za odprtje slovenskega tečaja »150 ur« na srednji šoli »I. Trinko« v Gorici, čeprav se je vpisalo zadostno število obiskovalcev, prav tako ni prišlo dovoljenje za dva tečaja v Krminu, medtem ko redno delujejo italijanski tečaji v Gorici in Trzinu.

Tokrat ne gre za diskriminacijo do Slovencev, pač pa za ukrep, ki stremi na krčenje izdatkov za šolstvo: slovenski tečaj in pa dva nova tečaja v Krminu bi namreč za ministrstvo pomenili povečanje učnih moči in s tem povišanje števila plač, kar pa si v tem trenutku ne more dovoliti.

Goriški pokrajinski odbor za šolstvo dr. Špacapan je ob tej novici takoj poslal brzojavko senatorji Faluccijevi, kjer jo opozarja na problem in jo prosi, naj vso zadevo znova preuči. Pri tem pa gre spomniti, da slovenskega tečaja zaradi nezadostnega števila vpisanih ni bilo že dve leti, in da sta krminska tečaja nekaj povsem novega. Prav pokrajinska uprava se je letos zavzela za tečaje »150 ur« in vzela na lastno breme propagando za vpise; kot kaže, se je ta pozitivno obnesla, tudi kar zadeva slovensko šolstvo. Goriška pokrajina je v septembru razobesila tudi slovenski lepak, obenem pa je organizirala poveset o izgledih tovrstnega šolanja in družabni večer na isto tematiko.

Na vsak način pa se morajo naši šolski organi že zdaj zavzemati, da bo tudi v prihodnjem letu zadostno število vpisanih dijakov in da bo tako lahko stekel tudi slovenski tečaj. Prepričani smo namreč, da bo v naslednjem šolskem letu ministrstvu dovolilo začetek pouka, če se bo zanj v doglednem času odločilo zadovoljivo število obiskovalcev.

Razpis likovnega natečaja

Sklad »Mitja Čuk« razpisuje likovni natečaj za osnutek svojega znaka in sicer pod naslednjimi pogoji: Tema: »Pomagajmo otrokom!« Natečaja se lahko udeležijo otroci do 14. leta starosti. Izdelki so lahko v poljubni tehniki, vendar je obvezen format A4. Osnutki naj bodo opremljeni na narobni strani z imenom, priimkom in naslovom. Osnutke pošljite na naslov: Sklad »Mitja Čuk«, Narodna ul. 79, 34016 Opčine, do 31. marca.

Izdelke bo ocenila šestčlanska komisija likovnikov. Prvonagrajeni osnutek postane znak sklada. Podeljene bodo tri nagrade: 1. nagrada mini magnetofon; 2. nagrada knjižni bon za 50.000 lir; 3. nagrada knjižni bon za 20.000 lir. Mnenje komisije je dokončno in je vsaka pravna pot izključena. Vsi izdelki bodo razstavljeni.

OBVESTILA

Predstavitev letošnjih knjig Goriške Mohorjeve družbe je zaradi slabega vremena preložena na četrtek 24. januarja.

V Kult. domu v Gorici bo v petek 18. jan. ob 18. uri odprtje razstave akademskega slikarja Franceta Slane. Razstava bo nato odprta vsak dan od 17. ure do 19.30 do vključno 26. januarja.

V nabrežinski cerkvi bo v nedeljo 20. januarja ob 16. uri revija božičnih in drugih pesmi v petih jezikih v okviru Tedna za cerkveno edinstvo ob molitveni osmini. Nastopa zbor Vesela pomlad z Opčin. Govoril bo prof. Maks Šah. Po blagoslovu nagrajevanje za najlepše jaslice. V primeru slabega vremena se proslava prenese na naslednjo nedeljo.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu obvešča svoje rojake in prijatelje, da bo ljubljanski nadškof A. Suštar prihodnji teden v Trstu, kjer bo v okviru Tedna za krščansko edinstvo govoril v italijanščini v župnijski dvorani sv. Vincencija Pavelskega v ul. Ananijev v četrtek 24. jan. ob 18.30 o sedanjih ekumenskih izkustvih v Evropi.

Molitveno srečanje za edinstvo bo v Trstu v srbski pravoslavni cerkvi v ul. sv. Spiridiona ob koncu molitvene osmine v petek, 25. januarja ob 19. uri. Vabi ACM Trst.

PD Mačkolje vabi v nedeljo 27. januarja ob 17. uri na slovenski kulturni praznik. Na sporedu je srečanje s pesnikom Albertom Miklavcem. Predstavi ga sorjak Albin Grmek, pel bo društveni mešani zbor, mladi pa bodo podali recitacije.

DAROVI

Za tiskovni sklad Katoliškega glasa: Ana Cosmini 24.000; N. N. 50.000; M. B., Gorica 50.000; Ana Brezigar ob 25. obletnici moževe smrti 25.000; Anton Breclj 9.000; Ljudmila Nanut 4.000; Herman Jazbec 12.000; M. J. 4.000; Angela Furlan 10.000; Mimi Hrovat 4.000; N. N. 4.000; G. J. 4.000; N. N. 4.000; V. J. 50.000; N. N., Steverjan 20.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 50.000; stolniški verniki 100.000; N. N. 50.000; N. N. 30.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Remigij Korsič 20.000 lir.

Za Pastirčka: Bruna Petruša namesto cvetja na grob Viktorije Širok-Perat 50.000 lir.

V spomin na pok. Julijano Rijavec: L. L. Drole za cerkev sv. Ivana v Gorici 50.000 lir.

Minka Z., Gorica v hvaležen spomin mami ob 20-letnici njene smrti za telovadnico 100.000, za Katoliški dom 50.000, za Katoliški glas 30.000, za Pastirčka 10.000 in za Našo pot 10.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: Robert in Chiara Bertolini v spomin Rijavčeve mame 100.000; v isti namen Irena in Walter Bertolini 100.000; N. N. 10.000; Mirjam O. namesto cvetja na grob Viktorije Širok-Perat 30.000 lir.

Za cerkev v Steverjanu: družina Humar, Klanec namesto cvetja ob smrti Alojza Cigliča 30.000; Dragica Klanjšček 20.000 lir.

Za cerkev na Jazbinah: družina Anton Klanjšček namesto cvetja ob smrti Mirka Mrak in Marije Simičič dvakrat po 30.000 lir.

Za župnijsko dvorano v Nabrežini: Valerija Pertot, Trst 420.000; Darina Zidarič 50.000; Rudež 20.000; Radovič 5.000; Pertot 10.000; Jazbec 2.000; ob blagoslovitvi hiš, okraj Postaja 1.540.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: N. N. 100.000; Angela Vremec 50.000; Miralda Malič-Rubbi 50.000; dr. Srečko in Milena Simoneta 36.000; Lojzka Škerlavaj 30.000; družina Visini v spomin na hčerko Donatello 20.000; Pepi Ferfila 10.000; Letizia Benetti 10.000; razni 17.000 lir.

Za cerkveni zbor Opčine: Mario in Pepka Dolenc 50.000; Nino in Elka Gec 50.000; N. N. 50.000; Anica Vidau 20.000; Sander in Nadja Zerjal v spomin na pok. Ano Malalan 20.000 lir.

Za MPZ Vesela pomlad: Neva Husu Magno ob obletnici smrti stare mame Rože 20.000 lir.

V spomin na nono Gizelo Kralj vd. Vidau: vnukinji Nevja in Klavdija Zerjal za cerkev sv. Andreja v Trebčah 50.000 in za sklad »M. Čuk« 50.000; v spomin iste družina Sivitz za sklad »M. Čuk« 20.000 lir.

V spomin na prijateljico Gizelo Kralj vd. Vidau daruje Stana Kralj za cerkev sv. Andreja v Trebčah 5.000 in za sklad »M. Čuk« 5.000 lir.

Za sklad »Mitja Čuk«: Anton in Olga Pertot v spomin svojcev in prijateljev ob zadnjih praznikih 50.000; radio Opčine 25.000; Marta in Pierino Cesar 10.000; Alfred Kralj z družino 20.000; Lucijan in Anica Malalan 30.000; Olga v spomin moža Pina Lakoviča 20.000; Irena Milič, Slivno 5.000; družini Micoli in Križmančič v spomin tete Francke Križmančič vd. Petaros 25.000; Amalija Čok v spomin na Pina Fabrisa in Dolfa Purinanija 10.000; Alma in Antonio v spomin na Janeza Poberaja 20.000; Mila Kralj in družina Križmančič 10.000; Karla z družino namesto cvetja na grob tete Cene 50.000; učenci, starši in učiteljstvo OS »P. Trubar« 300.000; Pina, Lucija in Seraf ob peti obletnici smrti bratov Pavla in Toneta Kalc ter prijateljice Zore Čok 30.000; dijaki sr. š. »S. Gregorčič« v Dolini ob prihodu sv. Miklavža 153.850; Marija in Ivanka Sosič v spomin na Vincenco Malalan 10.000; Egidio Pavat 50.000; Marija Agelli 5.000 lir.

Za lačne v Etiopiji: svetoivanski verniki v Trstu 2.593.000; verniki iz Podlonjerja 183.5000; družina dr. Martelanca 100.000; Karla in Mira Golob 40.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Spored od 20. do 26. januarja 1985

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Srebrno kopito«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Kmetijski tednik. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Sport in glasba ter prenosi z naših prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 F. Busoni: Harlekin ali Okna, operna enodejanka. 11.30 Beležka. 12.00 Smer: slovenske gore. 13.20 Glas »frajtonarce«. 14.10 Otroški kotiček: »Jacek Vohljač, otroški detektiv«. 15.00 Iz šolskega sveta. 16.00 Iz zakladnice pripovedništva. 17.10 Violončelist Miloš Mejnik in pianist Janko Šetinc. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Almanah. 8.40 Slovenske popevke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Filmskemu ustvarjanju naproti. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 Mladi mladim. 16.00 Veter raznaša besede. 17.10 Violončelist Miloš Mejnik in pianist Janko Šetinc. 18.00 E. Fritz: »Stoli«.

Sreda: 8.10 Gospodarska problematika. 8.40 Slovenske popevke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Liki iz naše preteklosti. 13.20 Cecilijanka 1984. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 Kocka na kocko. 16.00 Od Milj do Devina. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Poezija slov. zahoda.

IZŠEL JE

»PASTIRČEK«
ST. 4

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 8.40 Slovenske popevke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Sestane ob dvanajstih. 14.10 Povejmo v živo. 16.00 Na goriškem valu. 17.10 Komorni zbor iz Nove Gorice. 18.00 Primorska diaspora v svetu.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 8.40 Slovenske popevke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Spoznavajmo ribe našega morja. 13.20 Mešani zbor iz Ajdovščine. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 V svetu filma. 16.00 Iz zakladnice pripovedništva. 17.10 Nabožna glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 8.40 Slov. popevke. 10.10 Repentabor 1984. 11.30 Beležka. 12.00 Glas od Rezije. 14.10 Otroški kotiček: »Igrajmo se pravljice«. 15.00 Z Gershwinom od popevke do opere. 16.00 Naša šolska obzorja. 17.10 III. mednarodno violinsko tekmovanje »R. Lipizer« v Gorici. 18.00 O. Zupančič: »Grobovi tuljok«.

V cerkvi sv. Lovrenca v RONKAH
bo v nedeljo 20. januarja ob 15.15

BOŽIČNI KONCERT

Izvajata ga zbora iz Repentabra in iz Standreža, prireja pa koncert pevski zbor iz Laškega.

Kako se vračajo nazaj spomini
na tiste lepe dni,
ko srečen bil si z nami,
in s tabo srečni mi.

Ob deseti obletnici smrti ljubljenege očeta

Karla Klanjščka

se ga spominjajo hčerke z družinami.

Stevarjan - Gorica, 18. januarja 1985

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 350 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Za svetišče na Repentabru: N. M., Salež 50.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Ilarija v spomin pok. moža Franca Čoka 100.000; dve gospe 10.000 lir.

Za Sv. goro: Marija Grudina v dober namen 10.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N., Opčine 50.000; Lojzka Škerlavaj 30.000; Danila Zerjal-Levstik 30.000 lir.

†

Ko nas je prerano zapustil

Emil Valentinčič

bivši predsednik ZSKP

se hvaležno klanjamo njegovemu spominu in izražamo globoko sožalje družini in sorodnikom.

Zveza slovenske katoliške prosvete
in Svet slovenskih organizacij

Gorica, 14. januarja 1985

Dne 14. januarja je umrl

Emil Valentinčič

pokrajinski podtajnik Slovenske skupnosti na Goriškem

Globoki žalosti svojcev in prijateljev se pridružuje

Slovenska skupnost - Gorica

Gorica, 15. januarja 1985

ZAHVALA

V sredo 9. januarja nas je zapustila naša ljubljena

Gizela Kralj vd. Vidau

Zahvaljujemo se vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin; posebna zahvala dr. Jožetu Prešernu.

Hči Eda, zet Marčelo, vnukinji Nevja in Klavdija

Trebče, 12. januarja 1985

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je 6. januarja zapustila naša draga

Nada Ferfoglia vd. Tavernaro

Spremili smo jo k večnemu počitku v tuji zemlji v kraju Tonadico (Fiera di Primiero pod Dolomiti). V veliko tolažbo nam je bilo, ker so bili z nami številni sosedje in vaščani. Tem in vsem, ki so z nami sočustvovali, se najlepše zahvaljujemo.

Hči Manuela, zet Angelo, brat in sestri

Tonadico - Doberdob, 7. januarja 1985

ZAHVALA

Po dolgi bolezni je v 71. letu starosti v Gospodu zaspala

Viktorija Širok vd. Perat

Najiskreneje se zahvaljujemo vsem, ki so jo med boleznijo obiskovali in nam kakorkoli pomagali. Še posebno zahvala gre Marijinim sestram za njihovo neprecenljivo pomoč, ki so nam jo ves čas bolezni izkazovale. Zahvaljujemo se nadalje dr. Bernardu Špacapanu ter ostalemu zdravniškemu osebju za skrb in pomoč v bolezni, g. Vojku Makucu, župniku v Pevmi, dr. Kazimiru Humanju za besede sožalja, msgr. Fr. Močniku, dr. Oskarju Simičiču, organistu prof. Gabrijelu Devetaku, Marijinim in Solskim sestram za petje na pokopališču, darovalcem v dobre namene ter vsem, ki so se udeležili pogreba in z nami sočustvovali.

Hči Mariza, sestra Štefka, brat Anton ter ostali sorodniki

Gorica - Mestre - Padova, 7. januarja 1985

Katoliška knjigarna

- Knjige
- Šolske potrebščine
- Nabožni predmeti

GORICA
Travnik, 25
Tel. 84407

Banca Agricola Gorizia c.r.ag.l.
Kmečka banka Gorica v.z.zo.lj.

skupno z ostalimi članicami Deželnega konzorcija ljudskih bank

VAM NE NUDI SAMO DENARJA!

GORICA, KORZO VERDI 51, TEL. 84206/7 — TELEX 460412 AGRBAN